

LAKIALOITE 89/2005 vp

Laki toimeentulotuesta annetun lain 7 ja 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lakialoitteessa ehdotetaan, että toimeentulotuen perusosaan sisällytetty asumismenojen 7 prosentin omavastuu sekä kaksi- ja useampilap-

sisten perheiden alaikäisille lapsille toimeentulonormeihin tehdyt leikkaukset poistetaan.

PERUSTELUT

Vuonna 1998 toimeentulotuen saantiehtoja kiristettiin vaatimalla, että perusosalla pitää kattaa myös 7 % asumiskuluista. Tällä on rahallisesti sitä suurempi vaikutus, mitä suuremman asunnon perhe tarvitsee, eli lapsiperheet ja perheet, joissa asuu useampi sukupolvi yhdessä, kärsivät tästä tehdystä leikkauksesta eniten.

Toimeentulotuki uudistuksen tavoitteena oli leikata toimeentulotukikustannuksia, mutta karsimiseen lähdettiin väärästä päästä, ja uudistuksen tavoitteet olivat leikkausten suhteen epärealistisia. Leikkauksen jälkeen moni putosi tuen piiristä, mutta samalla se syvensi monen yksinäisen ja perheen köyhyyskierrettä. Ensisijaisia tukia korottamalla olisi päästy samanlaiseen vähenemään ja samalla vapautettu sosiaalityöntekijöitä toimeentulotukien myöntämisestä kuntouttavaan ja ennalta ehkäisevään hoitotyöhön. Nyt muutoksella vaikeutettiin kaikkein pienituloisimpien asemaa yhteiskunnassamme. Harkinnanvarainen toimeentulotuki, joka tällaisissa tilanteissa voisi kompensoida tilannetta, on ny-

kyisin niin marginaalinen, että sen avulla asiaa ei voida korjata.

Samassa yhteydessä toimeentulotukitasoa laskettiin kaksi- tai useampilapsisilla perheillä: perusosa on toisesta lapsesta viisi prosenttiyksikköä ja kolmannesta ja kustakin seuraavasta lapsesta kymmenen prosenttiyksikköä alempi kuin ensimmäisen lapsen vastaava tukiosuus. Tällä kiristettiin merkittävästi useampilapsisten perheiden toimeentuloa silloin, kun he joutuvat turvautumaan toimeentulotukeen. Käytettävissä olevien tulojen menetys on lakimuutoksen osalta ollut lapsiperheillä muita kotitaloustyyppejä suurempi. Leikkauksen perusteena oleva ajattelu useampilapsisen perheen saamasta skaalahyödyistä ontuu myös, koska perhekoon kasvaessa menotkin kasvavat, kun tarvitaan esim. tilavampi asunto ja auto.

Olemassa olevaa lakia olisi korjattava poistamalla sen 7 §:n 2 momentista asumiskustannusten omavastuusuutta koskeva määräys. Tästä muutoksesta aiheutuu kustannuksia yhteensä

noin 42 miljoonaa euroa vuodessa. Lisäksi olisi poistettava useampilapsisten perheiden toimeentulonormeihin tehtävä 9 §:n 3 momentin leikkaus, jonka arvioitu kustannusvaikutus olisi noin 5 miljoonaa euroa vuodessa.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

toimeentulotuesta annetun lain 7 ja 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan toimeentulotuesta 30 päivänä joulukuuta 1997 annetun lain (1412/1997) 7 §:n 2 momentti sekä
kumotaan 9 §:n 3 momentti, seuraavasti:

7 §

Huomioon otettavat menot

Perusosalla katettaviin menoihin kuuluvat ravintomenot, vaatemenot, vähäiset terveydenhuoltomenot sekä henkilökohtaisesta ja kodin puhtaudesta, paikallisliikenteen käytöstä, sanomalehden tilauksesta, televisioluovasta, puheli-

men käytöstä ja harrastus- ja virkistystoiminnasta aiheutuvat menot sekä vastaavat henkilön ja perheen jokapäiväiseen toimeentuloon kuuluvat menot.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

Helsingissä 11 päivänä syyskuuta 2005

Leena Rauhala /kd